

Betaenkning

over forslag til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

(Afgivet af kulturudvalget den 1. juni 1973).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med ministeren for kulturelle anliggender, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Der er i udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Aktiv Lytterkomité,
 Danmarks Rederiforening samt repræsentanter for de søfarendes organisationer,
 Dansk Skuespillerforbund,
 Danske Dagblades Fællesrepræsentation,
 Danske Dagblades Udgeverforening,
 Danske Lokalblade,
 Danske Lytteres og Fjernseeres Fællesforbund,
 filmkonsulent Bent Dünweber,
 FTF, Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer,
 Grossistsammenslutningen af 1930 og
 Kontaktudvalget ved Danmarks Radio.

Der har i udvalget været enighed om, at de foreslåede bestemmelser om lokal radio- og tv-programvirksomhed ved hjælp af radioanlæg eller kabelanlæg bør udgå af lovforslaget, idet man har fundet det ønskeligt, at en forsøgsvirksomhed i udvalgte områder af landet iværksættes, forinden der lovgives på dette område.

Usikkerheden omkring den tekniske udvikling på kommunikationsområdet må efter udvalgets opfattelse tilsige, at det udvalg, som ministeren for kulturelle anliggender vil nedsætte vedrørende lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, får mulighed for at foretage

en dybtgående undersøgelse og overvejelse, inden der træffes beslutninger om, under hvilke former disse udsendelser skal iværksættes. Dagspressen har en afgørende interesse i denne udvikling, og ministeren har over for udvalget oplyst, at pressen vil blive repræsenteret i det nævnte udvalg.

Henvendelsen fra Danske Dagblades Fællesrepræsentation, Danske Dagblades Udgeverforening og Danske Lokalblade har bekræftet pressens interesse i en adgang til at deltage i udformningen af radio- og tv-virksomhed på lokalt plan.

I overensstemmelse med det foranstående har ministeren for kulturelle anliggender stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1-5 og 15-19.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) betragter forsøgsordningen og etableringen af de amtslige programråd i henhold til lovforslagets § 11 som indledningen til radiomonopolets ophævelse, idet man herved vil få de nødvendige erfaringer for oprettelsen af konkurrerende sendere.

I forbindelse med lovforslagets kapitel 2 har udvalget drøftet forholdet mellem radiatorrådet og programudvalget. Man er herefter nået til det standpunkt, at alle radiatorrådets medlemmer bør deltage i programudvalgets arbejde. Derimod mener udvalgets flertal (udvalget med undtagelse af K. Helveg Petersen) ikke, at der er behov for at oprettholde den eksisterende ordning med tilfornede medlemmer af programudvalget, idet disses opgaver kan varetages af konsu-

Bet. o. lovf. om radio- og fjernsynsvirksomhed.

lenter. Ministeren har herefter stillet nedenstående ændringsforslag nr. 9.

Ministeren har i øvrigt efter samråd med udvalget stillet nedenstående ændringsforslag nr. 6, 7, 11 og 14, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Deputationen fra skibsfartens organisationer har fremsat ønske om, at der i lovforslaget skabes hjemmel for, at Danmarks radios tv-udsendelser kan udsendes på bånd til danske skibe i udenrigsfart, således at de søfarende på lige fod med andre danske statsborgere kan få mulighed for at se dansk tv. Udvalget anerkender det rimelige i, at der søges gennemført en effektiv betjening af de søfarende med billedprogrammer, og henviser i denne forbindelse til, at lovforslagets § 7, stk. 2, åbner mulighed for, at Danmarks radio kan udøve programvirksomhed ved fremstilling af programmer til distribution på anden måde end gennem udsendelser. Udvalget finder, at der med den nævnte bestemmelse er tilvejebragt det nødvendige lovmæssige grundlag for etablering af den ønskede programservice, og henstiller, at de resterende problemer af praktisk og økonomisk art søges løst snarest muligt. Man har bemærket, at disse problemer i nær fremtid vil blive behandlet af et udvalg under ministeriet for kulturelle anliggender. Det er ikke hensigten med denne del af programvirksomheden at give Danmarks radio monopol på produktionen af sådanne programmer.

Efter ministerens opfattelse kan de ophavretsretlige problemer løses ved forhandlinger med de interesserede organisationer.

Herefter indstiller et flertal (udvalget med undtagelse af K. Helveg Petersen) lovforslaget til vedtagelse med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal (K. Helveg Petersen) finder, at der burde være foretaget en mere tilbunds-gående drøftelse af det foreliggende lovforslag, end tilfældet har været, og at folketingets behandling af lovforslaget burde være fortsat i næste folketingssamling.

Efter mindretallets opfattelse havde det især været rimeligt, om spørgsmålet om styrelsen af Danmarks Radio var blevet underkastet en grundigere behandling.

Det er mindretallets opfattelse, at den nuværende ordning, der er blevet til under andre forudsætninger end de nu rådende, har

overlevet sig selv, og at dybtgående forandringer er påkrævede. Mindretallet beklager derfor, at der nu i realiteten sker en fastlåsen til hovedlinierne i den nugældende ordningsstyringsregler, i henhold til hvilke radiatorådets sammensætning i overvejende grad er politisk bestemt. I henhold til det af ministeren for kulturelle anliggender stillede ændringsforslag, der er tiltrådt af flertallet, øges antallet af medlemmer, der udpeges af folketinget som repræsentanter for lyttere og fjernseere, fra 10 til 12. Når dette sammenholdes med bestemmelsen i § 8, hvorefter hvert af de i folketinget repræsenterede partier udpeger 1 medlem, vil det sige, at det foreslåede radiatoråd kommer til at rumme 17 medlemmer — ud af 22 — der er udpeget af folketinget. Dette harmonerer dårligt med det i lovforslaget udtrykte ønske om en klarere adskillelse mellem staten og Danmarks radio.

Efter mindretallets opfattelse er tiden inde til en principiel ændring, således at den politiske repræsentation helt forsvinder, og således at styrelsen består af personer, valgt uden for folketinget. Den omstændighed, at folketinget trækker sig ud af de direkte ledelsesfunktioner, vil give tinget en mere fri og ubundet stilling, når Danmarks radios samlede virksomhed skal vurderes, hvilket bør ske gennem tilbagevendende debatter i folketinget.

Mindretallet foreslår, at styrelsesmedlemmernes antal reduceres til 7. Vedrørende sammensætningen henvises der til det nedenfor anførte ændringsforslag nr. 8 og de dertil knyttede bemærkninger.

Samtidig med at mindretallet ønsker styrelsesmedlemmernes antal nedsat, foreslås, at der oprettes et bredere sammensat råd (repræsentantskab) med rent rådgivende funktion. Dette organ, der foreslås kaldt radiatorådet, må være et forum, hvor alle synspunkter og ideer vedrørende programmerne og deres gennemførelse kan diskuteres med henblik på, at disse synspunkter og ideer bringes videre til ledelsen af Danmarks radio.

Med hensyn til sammensætningen af rådet henvises til nedenfor anførte ændringsforslag og de dertil knyttede bemærkninger.

Det er mindretallets opfattelse, at der ved de ændringer, der her er foreslået, bl. a. opnås følgende fordele:

1. En styrelse med et begrænset antal medlemmer, som bedre end det nuværende radioråd kan udøve de egentlige ledelsesfunktioner.
2. Det undgås, at folketinget direkte får andel i de egentlige ledelsesfunktioner, hvorved der skabes klarere linier.
3. Det nye råd (repræsentantskab) vil, takket være sin brede sammensætning — og under forudsætning af, at der gennem en forretningsorden gives rådet den nødvendige kompetence — tilføre Danmarks radio en bred forbindelse med lyttere og seere og sikre nye ideers fremkomst og i det hele være udgangspunkt for inspiration og nydannelser.

Mindretallet finder, at den her foreslåede opbygning bedre end det af ministeren og flertallet foreslåede kan tjene som ramme for en hensigtsmæssig udvikling. Det af ministeren i § 11 foreslåede programråd for hvert amt er nok udtryk for ønsket om en bred debat om Danmarks radios programvirksomhed, men det ses ikke, at der derved opnås en hensigtsmæssig løsning. De fleste af de opgaver, Danmarks radios programvirksomhed omfatter, er af almen karakter og har ikke direkte relevans til de enkelte amter. Der vil ved at opbygge disse programråd let opstå en regionalisering, der går ud over, hvad der er rimelighed i. Hertil kommer en betydelig uklarhed med hensyn til den placering, formændene for de i amterne nedsatte programråd får i samarbejdet med Danmarks radios programudvalg.

I overensstemmelse med foranstående har mindretallet stillet nedenstående ændringsforslag nr. 8, 10, 12 og 13, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Mindretallet ønsker nærmere at redegøre for sin stilling ved lovforslagets 2. behandling.

Ændringsforslag.

Af *ministeren for kulturelle anliggender*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af K. Helveg Petersen):

Til § 1.

1) I *stk. 1* udgår ordene „med de begrænsninger, der følger af *stk. 2*“.

2) *Stk. 2* udgår.

Til § 2.

3) *Stk. 2* udgår.

Til § 4.

4) *Stk. 2* udgår.

Til § 5.

5) Sidste pkt. udgår.

Til § 7.

6) I *stk. 1, 2. pkt.*, ændres ordene „det samlede programudbud“ til: „programudbuddet“.

Til § 8.

7) I *stk. 1, nr. 4*, ændres „10“ til: „12“.

Af et *mindretal* (K. Helveg Petersen):

8) Paragraffen affattes således:

„§ 8. Styrelsen nedsættes af ministeren for kulturelle anliggender og sammensættes på følgende måde:

- 1) 3 medlemmer udpeges af ministeren for kulturelle anliggender.
- 2) 3 medlemmer udpeges af ministeren for kulturelle anliggender blandt radiorådets (repræsentantskabets) medlemmer efter indstilling fra rådet.
- 3) 1 medlem udpeges af de fast ansatte i Danmarks radio efter regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender.

Stk. 2. Styrelsens medlemmer vælges for en tre-årig periode. Genvalg kan finde sted, dog højst for én tre-årig valgperiode yderligere.

Stk. 3. Blandt styrelsens medlemmer udpeger ministeren for kulturelle anliggender en formand og en næstformand. Valget gælder for en tre-årig periode, og genvalg kan ikke finde sted.

Stk. 4. Ministeren for kulturelle anliggen-

der udfærdiger efter indstilling fra styrelsen en forretningsorden for denne.

Stk. 5. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter de for gennemførelsen nødvendige bestemmelser.“

(Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil forslag til de nødvendige konsekvensændringer blive stillet ved lovforslagets 3. behandling).

Af *ministeren for kulturelle anliggender*, tiltrådt af *flertallet* under nr. 1:

Til § 10.

9) Paragraffen affattes således:

„§ 10. Radiorådet virker tillige som programudvalg og nedsætter desuden et forretningsudvalg.

Stk. 2. Regler om udvalgenes virksomhed og kompetence og om forretningsudvalgets sammensætning fastsættes i radiorådets forretningsorden.“

Af *mindretallet* under nr. 8:

10) § 10 udgår.

(Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil forslag til de nødvendige konsekvensændringer blive stillet ved lovforslagets 3. behandling).

Af *ministeren for kulturelle anliggender*, tiltrådt af *flertallet* under nr. 1:

Til § 11.

11) I *sidste pkt.* ændres ordene „programudvalgets møder“ til: „møder med programudvalget“.

Af *mindretallet* under nr. 8:

12) § 11 udgår.

(Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil forslag til de nødvendige konsekvensændringer blive stillet ved lovforslagets 3. behandling).

Nye paragraffer.

13) Efter § 11 indsættes som nye paragraffer:

„§ 01. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter et radioråd (repræsentant-skab) på indtil 60 medlemmer.

Stk. 2. Radiorådet nedsættes efter regler, fastsat af ministeren for kulturelle anliggender. Rådet skal være alsidigt sammensat med repræsentation fra landets forskellige egne og befolkningsgrupper, forskellige samfundsoptattelser m. v.

§ 02. Radiorådet har følgende opgaver:

- 1) Behandling af Danmarks radios sæsonplaner, før vedtagelse i styrelsen finder sted.
- 2) Behandling af de sager, som oversendes fra styrelsen. På disse møder vil man kunne drøfte alle spørgsmål af betydning for udsendelsesvirksomheden.
- 3) Undersøgelse og behandling af radioens og fjernsynets opgaver i forhold til bestemte samfundsproblemer, eventuelt med støtte i etablering af ad hoc-udvalg og særlige tilforordnede.
- 4) Radiorådet kan tillægges yderligere opgaver efter nærmere bestemmelse, truffet af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med styrelsen.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender udfærdiger efter indstilling fra radiorådet en forretningsorden for rådet.

§ 03. Styrelsen udfærdiger hvert år en beretning, der med radiorådets bemærkninger fremsendes til ministeren for kulturelle anliggender og til folketinget.

§ 04. Beretningen danner grundlag for en årlig debat i folketinget om Danmarks radios forhold.“

(Såfremt ændringsforslaget, vedtages vil forslag til de nødvendige konsekvensændringer blive stillet ved lovforslagets 3. behandling.)

Af *ministeren for kulturelle anliggender*, tiltrådt af *flertallet* under nr. 1:

Til § 12.

14) 2. *pkt.* udgår.

Til § 19.

15) Ordene „samt med hensyn til afgørelser truffet af institutioner, selskaber m. v., som udøver programvirksomhed i henhold

til tilladelse efter § 1, stk. 2, og § 2, stk. 2“ udgår.

Til § 22.

16) I § 22, stk. 1, ændres „§ 1, stk. 1“ til: „§ 1“.

Til § 23.

17) *Stk. 4* affattes således:

„*Stk. 4.* Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på skade, der retsstridigt forvoldes ved radiofoni- og fjernsynsudsendinger fra andre institutioner, selskaber m. v. end Danmarks radio, jfr. § 15, 3. punktum.“

Til § 24.

18) *Stk. 1, 2. pkt.*, udgår.

Til § 26.

19) Paragraffen affattes således:

§ 26. Forslag om revision af loven fremsættes for folketinget efter gennemførelsen af en forsøgsmæssig fordeling af lyd- eller billedprogrammer ved hjælp af kabelanlæg inden for enkelte lokale områder, dog senest i folketingsåret 1977-78.“

Bemærkninger.

Efter udvalgets samråd med ministeren for kulturelle anliggender udgår lovforslagets bestemmelser om, at der kan gives amtsråd og kommunalbestyrelser tilladelse til ved hjælp af radioanlæg eller kabelanlæg at iværksætte spredning eller fordeling af lyd- eller billedprogrammer inden for lokale områder. Ændringsforslagene til §§ 1, 2, 4, 5, 19, 22-24 og 26 er en følge heraf.

Man har fundet det mest hensigtsmæssigt, at der ikke gives lovbestemmelser om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, før der i nogle kommuner eller amter er gennemført forsøg med en sådan virksomhed. Sådanne forsøg bør iværksættes i samråd med det udvalg, der nedsættes af ministeren til undersøgelse af, hvilke vilkår der bør gælde for lokal virksomhed af denne art. Tilladelse til

forsøgsvirksomheden skal kunne gives af ministeren for kulturelle anliggender med hjemmel i § 3, stk. 3. I perioden indtil 1. april 1974, når denne lov træder i kraft, bør tilladelse kunne gives i medfør af § 1, stk. 3, i lov om fællesantenneanlæg m. v., uanset den hidtidige restriktive fortolkning af denne bestemmelse. Bestemmelsen i § 3, stk. 3, forudsætter, at dispensationer fra hovedreglen i § 3, stk. 1, skal gives på grundlag af regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiorådet, men udvalget finder det rimeligt, at sådanne regler først fastsættes, når et vist erfaringsmateriale foreligger. Indtil da bør der i henhold til bestemmelsen kunne gives tilladelse til en forsøgsvirksomhed som den ovenfor omtalte.

Til nr. 6.

Med ændringsforslaget tilsigtes ingen realitetsændring. Den i forhold til lovforslaget noget kortere formulering er valgt, fordi den tilstrækkelig klart angiver, at alsidighedskravet skal forstås i overensstemmelse med den praksis, der har udviklet sig på grundlag af den gældende lovs krav om alsidighed i udsendingerne.

Til nr. 8.

Ved ændringsforslaget tilsigtes en dybtgående ændring med hensyn til radiostyrelsens sammensætning og størrelse. Den foreslåede styrelse overtager de beføjelser og opgaver, der i lovforslaget er tillagt radiorådet. Det forudsættes, at styrelsen skal kunne beslutte at nedsætte udvalg blandt andet til behandling af programspørgsmål. De nærmere regler for styrelsens virksomhed fastsættes i en forretningsorden, der udfærdiges af ministeren for kulturelle anliggender efter indstilling fra styrelsen.

Reglen om, at 3 medlemmer udpeges af ministeren for kulturelle anliggender efter indstilling af radiorådet, sikrer en hensigtsmæssig kontakt mellem styrelsen og det rådgivende organ.

De 3 medlemmer, der udnævnes af ministeren for kulturelle anliggender, bør udpeges blandt personer, der i kraft af deres personlige kvalifikationer må anses for velegnede til at varetage ledelsesopgaver. Der må

lægges vægt på, at styrelsen rummer personer, der har kendskab til moderne virksomhedsledelse og til kommunikationsproblemer i almindelighed, herunder dagspressens forhold.

I stk. 2 fastslås det, at styrelsens medlemmer vælges for en tre-årig periode, og at genvalg kun kan finde sted for én periode. Det må anses for en fordel, at styrelsens medlemmer på denne måde får en begrænset funktionsperiode. Ved reglen om, at genvalg kan finde sted, vil der dog være skabt mulighed for, at den nødvendige kontinuitet kan sikres.

Til nr. 9.

Med ændringsforslaget tilsigtes at give det samlede radioråd en øget mulighed for at følge programtilrettelæggelsen i Danmarks radio.

Til nr. 11.

Ændringsforslaget er en tydeliggørelse af, at formændene for de amtslige programudvalg ikke skal deltage i de ordinære møder i programudvalget (radiorådet), men i regelmæssige drøftelser med udvalget i dets funktion som programudvalg. De nærmere regler herom, bl. a. om hyppigheden af sådanne drøftelser, fastsættes i radiorådets forretningsorden.

Til nr. 13.

Forslaget om etablering af et rådgivende organ, der får navnet *radiorådet*, må ses ud fra ønsket om at sikre tilgang af ideer og synspunkter til Danmarks radios virksomhed.

Den foreslåede opbygning skønnes at ville være mere tidssvarende end den, der omhandles i § 11 i det den 7. februar 1973 af ministeren for kulturelle anliggender fremsatte lovforslag.

Radiorådet må sikres en bred og alsidig sammensætning. Det må således være hensigtsmæssigt, at eksempelvis lytter- og seerorganisationer, oplysningsforbundene, de politiske organisationer, ungdomsorganisationerne, idrætsforeninger, arbejdsmarkedets organisationer, kulturelle organisationer, dagspressen m. v. repræsenteres i rådet, endvidere må der drages omsorg for; at kirken, uddannelserne, kunsten m. v. ved repræsen-

tanter får adgang til at gøre synspunkter gældende.

Det må være en forudsætning, at man i videst muligt omfang søger at sikre, at de personer, der udvælges, ikke først og fremmest opfatter sig som advokater for særinteresser, men har interesse for Danmarks radios samlede virksomhed.

Det tilføjes, at der i rådet ud over de kredse, der er omtalt ovenfor, også bør være medlemmer, der alene er valgt på baggrund af deres personlige kvalifikationer. Det forudsættes, at rådet mødes mindst hver tredje måned.

Det nye organs opgaver må som nævnt nærmere fastlægges i en forretningsorden. De i § 02 anførte arbejdsopgaver kan, som det fremgår af stk. 2, pkt. 4, suppleres efter nærmere bestemte regler fastsat af ministeren for kulturelle anliggender.

Det vil være rimeligt, at der, efterhånden som erfaringer indhøstes, kan tages stilling til hele dette problem.

Som det fremgår af ændringsforslagene under nr. 13, foreslås det, at styrelsen hvert år udfærdiger en beretning, der med radiorådets bemærkninger fremsendes til ministeren for kulturelle anliggender. Denne beretning bør indeholde en bred fremstilling af Danmarks radios virksomhed omfattende alle forhold af interesse for den offentlige debat.

Det foreslås derfor, at den lægges til grund for en årlig drøftelse i folketinget. Dermed tilsigtes at give folketinget lejlighed til en samlet vurdering af udviklingen og herunder en vurdering af, hvorvidt virksomheden svarer til de hovedlinier, der er nedlagt i formålsparagraffen.

Til nr. 17.

Efter forslaget § 15 kan der mellem ministeren for kulturelle anliggender, radiorådet og vedkommende fagminister træffes nærmere aftale om vilkårene for statslig finansiering af Danmarks radios virksomhed på de i § 7, stk. 2, nævnte områder (undervisning, kortbølgeudsendelser og fremstilling af programmer til distribution på anden måde end gennem udsendelser). Ved en sådan aftale kan bestemmelserne i § 9, stk. 1 og 2, fraviges med den virkning, at det ikke er radiorådet, men en anden institution, et

selskab el. lign., der har den øverste ledelse af den pågældende virksomhed, for undervisningens vedkommende således det af undervisningsministeren bebudede undervisningsråd. Hvis aftalen har et indhold af denne art, kan det tænkes, at den udvidede erstatningspligt efter § 23, stk. 1-3, ikke bør påhvile Danmarks radio, men vedkomme den anden institution el. lign. Dette spørgsmål

må afgøres ved fortolkning af den enkelte aftale.

Til nr. 19.

Man forudsætter, at et forslag til revision af loven vil blive fremsat efter afslutningen af de forsøg med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, som forudsættes iværksat, jfr. de indledende bemærkninger.

Robert Pedersen, **Lene Bro,** **Lone Nielsen.** **Marichen Nielsen.** **Axel Ivan Pedersen.** **Bent Sørensen.**
formand. næstformand.

Lykke Jørgensen. **Per Dich.** **Poul Dam.** **Lembourn.** **Ellen Strange Petersen.**

Ulla Worm. **Nathalie Lind.** **Mette Madsen.** **Johan Philipsen.**

K. Helveg Petersen. **Bernhard Baunsgaard.**